

Test Booklet Code &No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्र.

D**Paper-II****PUBLIC ADMINISTRATION****Signature and Name of Invigilator**

1. (Signature) .....

(Name) .....

2. (Signature) .....

(Name) .....

Seat No.

--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

MAY - 21216**Time Allowed : 1¼ Hours]****[Maximum Marks : 100****Number of Pages in this Booklet : 24****Number of Questions in this Booklet : 50****Instructions for the Candidates**

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **50** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काढा/निळ करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शावावीत**. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या को-या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

MAY - 21216/II—D

Public Administration

Paper II

लोक प्रशासन

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण पन्नास (50) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

<p>1. Each district is represented in the State Social Welfare Board through :</p> <p>(A) A Social Worker</p> <p>(B) Collector</p> <p>(C) Zilla Pramukh</p> <p>(D) Member of Legislative Assembly (MLA)</p> <p>2. Main organisation in health education is :</p> <p>(A) Central Health Education Bureau</p> <p>(B) Primary Health Centres</p> <p>(C) Family Welfare Centres</p> <p>(D) Central Food Laboratory</p>	<p>1. राज्य समाजकल्याण मंडळात प्रत्येक जिल्ह्याचे प्रतिनिधित्व कोणाद्वारे दिले जाते ?</p> <p>(A) सामाजिक कार्यकर्ता</p> <p>(B) जिल्हाधिकारी</p> <p>(C) जिल्हाप्रमुख</p> <p>(D) आमदार</p> <p>2. आरोग्य शिक्षणातील मुख्य संघटना कोणती ?</p> <p>(A) केंद्रीय आरोग्य शिक्षण ब्युरो</p> <p>(B) प्राथमिक संस्था केंद्र</p> <p>(C) कुटुंब कल्याण केंद्र</p> <p>(D) केंद्रीय अन्न प्रयोगशाळा</p>
--	--

3. Means of ministerial control over PSUs is : (A) Debates and discussions (B) Policy Directives (C) Government audit (D) Report of CAG	3. सार्वजनिक क्षेत्रात उपक्रमांवरील मंत्रिमंडळीय नियंत्रणाचे माध्यम कोणते ? (A) विवाद आणि चर्चा (B) धोरणात्मक निर्देशन (C) शासकीय अंकेक्षण (D) महालेखापालाचा अहवाल
4. Component of disinvestment strategy is : (A) Sound Government Control (B) Reduced Bureaucratic Control (C) Sharing Management (D) Public-Private Partnership	4. निर्गुतवणूक व्यूहरचनेचे ..... हे घटक आहेत. (A) शासनाचे संपूर्ण नियंत्रण (B) नोकरशाही नियंत्रणात कपात (C) विभाजीत व्यवस्थापन (D) सार्वजनिक-खाजगी भागीदारी
5. District administration has emerged in the form of two models based on : (A) Regulatory and Development functions (B) Revenue and Development functions (C) Development Law and Order functions (D) Rural and Urban functions	5. जिल्हा प्रशासन दोन प्रारूपावर उदयास आले जे यावर आधारित आहे : (A) नियामक आणि विकास कार्य (B) महसूल आणि विकास कार्य (C) विकास आणि कायदा व सुव्यवस्था कार्य (D) ग्रामीण आणि शहरी कार्य

6. Nagarpalika is associated with which of the following constitutional amendment ?

- (A) 62nd Amendment
- (B) 65th Amendment
- (C) 68th Amendment
- (D) 73rd Amendment

7. Cantonment Board is created and administered by .....

- (A) Municipality
- (B) Zilla Parishad
- (C) State Government
- (D) Central Government

6. खालीलपैकी कोणत्या घटनादुरुस्तीशी नगरपालिका संबंधित आहे ?

- (A) 62वी घटनादुरुस्ती
- (B) 65वी घटनादुरुस्ती
- (C) 68वी घटनादुरुस्ती
- (D) 73वी घटनादुरुस्ती

7. छावणी (मंडळाची) बोर्डची निर्मिती आणि प्रशासन खालीलपैकी कोणाद्वारे केली जाते ?

- (A) महानगरपालिका
- (B) जिल्हापरिषद
- (C) राज्यशासन
- (D) केंद्रशासन

8. The 73rd Constitutional Amendment Act contains ..... functional items within the purview of Panchayats.

- (A) 20
- (B) 27
- (C) 29
- (D) 32

9. Which of the following is *not* a function of District Collector ?

- (A) District Magistrate
- (B) Law and Order
- (C) Public Relation and Publicity
- (D) Conduct of Elections

10. The position of Local Government is the weakest in :

- (A) India
- (B) UK
- (C) France
- (D) USA

8. पंचायतीच्या अधिपत्याखाली 73व्या घटना-दुरुस्ती कायद्यामध्ये कार्यात्मक विषय किती आहेत ?

- (A) 20
- (B) 27
- (C) 29
- (D) 32

9. जिल्हाधिकार्याचे खालीलपैकी कोणते कार्य नाही ?

- (A) जिल्हा न्यायाधीश
- (B) कायदा आणि सुव्यवस्था
- (C) सार्वजनिक संबंध आणि प्रचार
- (D) निवडणूकांचे संचालन

10. स्थानिक शासन ..... देशांत सर्वात कमकुवत आहे.

- (A) भारत
- (B) इंग्लंड
- (C) फ्रांस
- (D) अमेरिका (संयुक्त संस्थान)

11. Who defined "Administration as an organisation and direction of human and material resources to achieve ends" ?

- (A) L.D. White
- (B) J.M. Pfiffener
- (C) James Fesler
- (D) Luther Gullick

12. According to whom 'Organisation is a system of consciously coordinated activities of two or more persons'.

- (A) M.P. Follet
- (B) Herbert Simon
- (C) Chester Barnard
- (D) G.A. Almond

11. अपेक्षित ध्येय साध्य करण्यासाठी मानवीय आणि भौतिक साधनांचे संघटन आणि मार्गदर्शन म्हणजे प्रशासन अशी व्याख्या कोणी केली ?

- (A) एल.डी. व्हाईट
- (B) जे.एम. फिफ्नर
- (C) जेम्स फेस्लर
- (D) ल्युथर गुलिक

12. "संघटन म्हणजे दोन किंवा जास्त व्यक्तींकडून जाणीवपूर्वक समन्वयक कृती करणारी व्यवस्था आहे." असे कोणी म्हटले आहे ?

- (A) एम.पी. फॉलेट
- (B) हर्बर्ट सायमन
- (C) चेस्टर बर्नार्ड
- (D) जी.ए. अल्मंड

13. Who has called public corporations as “a halfway house between public and private administration” ?

- (A) Appleby
- (B) Follett
- (C) Fayol
- (D) Gullick

14. Authority as a two-way process was viewed by :

- (A) Max Weber
- (B) Chester Barnard
- (C) Chris Argyris
- (D) McGregor

15. New Public Management is characterised by :

- (1) Hierarchical Structure
- (2) Managerial Autonomy
- (3) Centralised Control
- (4) Competitiveness

Codes :

- (A) (1) and (2)
- (B) (2) and (3)
- (C) (2) and (4)
- (D) (1), (2) and (4)

13. कोणाच्या मते सार्वजनिक निगम हे सार्वजनिक आणि खाजगी प्रशासनामधील मध्य भाग आहे ?

- (A) अॅपल्बी
- (B) फॉलेट
- (C) फेयॉल
- (D) गुलिक

14. अधिसत्ता ही द्विमार्गीय प्रक्रिया आहे असे कोणाचे मत होते ?

- (A) मॅक्स वेबर
- (B) चेस्टर बर्नार्ड
- (C) ख्रिस आर्गीरिज
- (D) मॅकग्रेगर

15. नव्या सार्वजनिक व्यवस्थापनाचे खालीलपैकी वैशिष्ट्य कोणते ?

- (1) पदसोपान रचना
- (2) व्यवस्थापकीय स्वायत्तता
- (3) केंद्रीकृत नियंत्रण
- (4) स्पर्धात्मकता

संहिता :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (2) आणि (3)
- (C) (2) आणि (4)
- (D) (1), (2) आणि (4)

16. Which of the statement mentioned below is *not* true ?
“Kautilya regarded the king as ....”
(A) Servant of the people
(B) Absolute Monarch
(C) Sources of all authority
(D) The creation of Epochs
17. The focus of Wilsonian administrative thought has been :
(A) Nature of State
(B) Purpose of Government
(C) Government in action
(D) Technical training
18. Most efficient form of organization that resembles a machine driven by impersonalisation is :
(A) Formal Organization Model (Gullick)
(B) Rational Legal Model (Weber)
(C) Administrative Man Model (Simon)
(D) Informal Organisation Model (Barnard)
16. खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे ?
“कौटिल्यांच्या मते राजा हा .....”
(A) प्रजेचा सेवक
(B) सर्वकष राजा
(C) सर्व अधिकारांचे स्रोत
(D) युगप्रवर्तक
17. विल्सनच्या प्रशासकीय विचारांमध्ये खालीलपैकी कोणता घटक केंद्रस्थानी आहे ?
(A) राज्याचे स्वरूप
(B) शासनाचे प्रयोजन
(C) सक्रीय शासन
(D) तांत्रिक प्रशिक्षण
18. संघटनेचे सर्वाधिक कुशल रूप निर्वैयक्तिकरणाद्वारे संचालित यंत्रासमान कोणते प्रारूप आहे ?
(A) औपचारिक संघटना प्रारूप (गुलिक)
(B) तार्किक वैधानिक प्रारूप (वेबर)
(C) प्रशासकीय मानव प्रारूप (सायमन)
(D) अनौपचारिक संघटना प्रारूप (बर्नार्ड)

19. The principle of 'supervision' is inherent in the principle of .....

- (A) Span of Control
- (B) Coordination
- (C) Hierarchy
- (D) Unity of command

20. Critics denounce comparative work in Public Administration as :

- (A) Parochial
- (B) Configurative
- (C) Formalistic
- (D) Empirical

19. पर्यवेक्षणाच्या तत्त्वामध्येच खालीलपैकी कोणत्या तत्त्वाचा समावेश होतो—

- (A) नियंत्रण कक्षा
- (B) समन्वयन
- (C) पदसोपानता
- (D) आज्ञेची एकता

20. लोक प्रशासनात टिकाकारांनी तौलनिक कार्यास ..... असे म्हटले आहे.

- (A) संकुचित
- (B) बाह्यस्वरूपीय
- (C) औपचारात्मक
- (D) अनुभवजन्य

21. **Assertion (A) :** Both India and UK have Parliamentary form of Government.

Reason (R) : State Election Commission have been constituted to conduct free and fair elections of local government in India.

Answer the question using the below given codes :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

21. **विधान (A) :** भारत आणि ब्रिटनमध्ये संसदीय शासनपद्धती आहे.

कारण (R) : भारतातील स्थानिक शासनाच्या निवडणूका मुक्त आणि न्यायपद्धतीने घेण्यासाठी राज्य निर्वाचन आयोगाचे गठन करण्यात आले.

खालील संकेतांकातून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

22. Which of the following pairs is *not* correctly matched ?

- (A) New Public Administration : Dwight Waldo
(B) Development Administration : Edward Weidner
(C) Comparative Public Administration : F.W. Riggs
(D) Administration Development : Robert Dahl

23. Riggs defined development as a process of increasing .....

- (A) Autonomy
(B) Income
(C) Power
(D) Confidence

24. The Cabinet Secretariat was established in Britain in the year :

- (A) 1914
(B) 1916
(C) 1918
(D) 1921

22. खालीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळत नाही ?

- (A) नव लोकप्रशासन : ड्वाइट वाल्डो
(B) विकास प्रशासन : एडवर्ड वाईडनर
(C) तौलनिक लोकप्रशासन : एफ.डब्ल्यू. रिग्ज
(D) प्रशासकीय विकास : रॉबर्ट डाहल

23. रिग्जच्या व्याख्येनुसार विकास वाढीची प्रक्रिया ..... ही आहे.

- (A) स्वायत्तता
(B) आय
(C) सत्ता
(D) आत्मविश्वास

24. ब्रिटनमध्ये कॅबिनेट सचिवालयाची स्थापना ..... यावर्षी करण्यात आली होती.

- (A) 1914
(B) 1916
(C) 1918
(D) 1921

25. Which of the following country's administrative system lacks integrative mechanism ?

- (A) Britain
- (B) USA
- (C) France
- (D) Russia

26. The economic feature of modernization is :

- (A) Geographic mobility
- (B) Industrialization
- (C) Member Involvement
- (D) Distinct Structures

27. Who treated development administration as change oriented ?

- (A) U.L. Goswami
- (B) D.C. Stone
- (C) Robert Dahl
- (D) Edward Weidner

25. खालीलपैकी कोणत्या देशाच्या प्रशासन व्यवस्थेत एकात्मिक यंत्रणेचा अभाव आहे ?

- (A) ब्रिटन
- (B) अमेरिका
- (C) फ्रांस
- (D) रशिया

26. आधुनिकतेचे आर्थिक लक्षण ..... हे आहे.

- (A) भौगोलिक भ्रमण
- (B) औद्योगिकीकरण
- (C) सदस्यांची गुंतवणूक
- (D) वैशिष्ट्यपूर्ण रचना

27. विकास प्रशासन हे बदलाभिमुख आहे असे कोण मानतात ?

- (A) यु.एल. गोस्वामी
- (B) डी.सी. स्टोन
- (C) रॉबर्ट डाहल
- (D) एडवर्ड वाइडनर

28. The role of civil service in decision making does *not* involve :

- (A) Search for policy requirements
- (B) Collection of data
- (C) Deciding optimum policy alternative
- (D) Deciding about instruments of operation

29. The NITI Ayog emphasizes on its :

- (1) role as a think tank
- (2) composition as an expert body
- (3) involvement of member states
- (4) role in implementation

Codes :

- (A) (1)
- (B) (1) and (2)
- (C) (1), (2) and (3)
- (D) (4)

30. Lord Hewart's "New Despotism" refers to the growing powers of :

- (A) Parliament
- (B) Civil Service
- (C) Cabinet
- (D) Political head of a department

28. निर्णय निर्धारणातील नागरी सेवेच्या भूमिकेत खालीलपैकी कोणत्या घटकाचा समावेश नाही ?

- (A) धोरण आवश्यकतेचा शोध
- (B) माहिती संकलन
- (C) श्रेष्ठ धोरण पर्याय ठरविणे
- (D) परिचालनाची माध्यमे ठरविणे

29. निति आयोग त्याच्या ..... भर देते.

- (1) विचार-संपुट भूमिकेवर
- (2) विशेषज्ञ संघटनावर
- (3) घटक राज्यांचा सहभागावर
- (4) अंमलबजावणीमधील भूमिकेवर

संकेतांक :

- (A) (1)
- (B) (1) आणि (2)
- (C) (1), (2) आणि (3)
- (D) (4)

30. लॉर्ड हेवर्टच्या "निव् डेस्पॉटीझम्" या ग्रंथात ..... सत्तेची वाढ होते असे खालीलपैकी कोणाशी संबंधित आहे ?

- (A) संसद
- (B) नागरीसेवा
- (C) कॅबिनेट
- (D) विभागाचा राजकीय प्रमुख

31. Public Enterprises get their working capital from :

- (A) Bank advance
- (B) Cash credit
- (C) Non-plan loan
- (D) Disinvestment

32. Minister-Civil Servant relationship emerged in India with :

- (A) Morley-Minto Reform Act, 1909
- (B) Montagu-Chelmsford Reform Act, 1919
- (C) Government of India Act, 1935
- (D) Constitution of India 1950

33. The Prime Minister is advised on classification and allocation of portfolios among the ministers by :

- (A) Cabinet Secretary
- (B) PMO
- (C) Home Minister
- (D) President

31. लोकउद्यम त्यांचे कार्यासाठी भांडवल ..... मिळवतात.

- (A) बँकेकडून अग्रिम
- (B) नगदी जमापासून
- (C) अनियोजित कर्जापासून
- (D) निर्गुतवणुकापासून

32. भारतातील मंत्री आणि नागरीसेवक संबंधांचा उगम खालीलपैकी कोणत्या कायद्याद्वारे झाला ?

- (A) मोर्ले-मिंटो सुधारणा कायदा, 1909
- (B) मॉन्टेगू-चेम्सफोर्ड सुधारणा कायदा, 1919
- (C) भारतीय शासन कायदा, 1935
- (D) भारताचे संविधान, 1950

33. मंत्र्यांच्या खात्यांचे वर्गीकरण आणि वाटप या संदर्भात पंतप्रधान खालीलपैकी कोणाकडून सल्ला घेतात ?

- (A) कॅबिनेट सचिव
- (B) पंतप्रधान कार्यालय
- (C) गृहमंत्री
- (D) राष्ट्रपती

34. Match List I with List II and select the correct answer by using the codes given below :

List I

- (a) Vote on credit
- (b) Vote on account
- (c) Special grant
- (d) Guillotine

List II

- (1) Advance grant
- (2) Contingency fund
- (3) Vote without debate
- (4) Emergency

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (1) (2) (3)
- (B) (3) (2) (1) (4)
- (C) (2) (1) (3) (4)
- (D) (1) (2) (3) (4)

34. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) ऋणानुदान
- (b) लेखानुदान
- (c) विशेष अनुदान
- (d) गिलोटिन

सूची II

- (1) अग्रिम अनुदान
- (2) आकस्मिक निधी
- (3) विना विवाद मतदान
- (4) संकटकालीन

संहिता :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (4) (1) (2) (3)
- (B) (3) (2) (1) (4)
- (C) (2) (1) (3) (4)
- (D) (1) (2) (3) (4)

35. The Planning Commission has been replaced by :

- (A) National Institute of Transparent Information Ayog
- (B) National Institution of Transforming India Ayog
- (C) National Institute of Technology and Information Ayog
- (D) National Institute of Technology and Industries Ayog

36. The structure of Panchayati Raj is the produce of ..... project.

- (A) Nilokheri
- (B) Firka
- (C) Etawa
- (D) Sarvodaya

35. नियोजन आयोगाच्या जागी कोणत्या आयोगाची निर्मिती झालेली आहे ?

- (A) पारदर्शक माहितीचा राष्ट्रीय संस्था आयोग
- (B) भारतीय परिवर्तन राष्ट्रीय संस्था आयोग
- (C) तंत्रज्ञान आणि माहितीचा राष्ट्रीय संस्था आयोग
- (D) तंत्रज्ञान आणि उद्योगांचा राष्ट्रीय संस्था आयोग

36. पंचायतीराज रचना ..... प्रकल्पाचे फलीत आहे.

- (A) निलोखेरी
- (B) फिर्क
- (C) अेटावा
- (D) सर्वोदय

37. Which Article of the Constitution provides for the State Finance Commission ?

- (A) Art. 223(1)
- (B) Art. 243(1)
- (C) Art. 323(1)
- (D) Art. 248(1)

38. Which of the following is considered as the IInd Phase of Civil Services ?

- (A) Evolutionary Phase
- (B) Reformist Phase
- (C) Transitional Phase
- (D) Experimental Phase

37. राज्याच्या वित्त आयोगासाठी घटनेच्या कोणत्या कलमात तरतूद केली आहे ?

- (A) कलम 223(1)
- (B) कलम 243(1)
- (C) कलम 323(1)
- (D) कलम 248(1)

38. खालीलपैकी नागरी सेवेतील दुसरा काळखंड कोणता ?

- (A) उत्क्रांतीचा कालखंड
- (B) सुधारणावादी कालखंड
- (C) स्थित्यंतरात्मक कालखंड
- (D) प्रयोगात्मक कालखंड

39. The Combined Civil Service

Examination does *not* include :

- (A) Indian Police Service
- (B) Indian Forest Service
- (C) Indian Postal Service
- (D) Indian Economic Service

40. Prior assent of the President is

required to introduce a bill, if it
pertains to :

- (A) Money
- (B) State Reorganization
- (C) Taxes of State's Interest
- (D) Constitutional Amendment

39. एकत्रित नागरी सेवा परीक्षेमध्ये खालीलपैकी

कोणत्या सेवेचा समावेश केलेला नाही ?

- (A) भारतीय पोलिस सेवा
- (B) भारतीय वन सेवा
- (C) भारतीय टपाल सेवा
- (D) भारतीय अर्थ सेवा

40. खालीलपैकी कोणत्या विषयाशी संबंधित

असलेल्या विधेयकाचा प्रस्ताव मांडण्यासाठी
राष्ट्रपतींची पूर्वानुमती घ्यावी लागते ?

- (A) वित्तविधेयक
- (B) राज्यपुनर्संघटन
- (C) राज्य व्याजावरील दर
- (D) घटनादुरुस्ती

41. He does *not* hold the independent charge of a Ministry ?

- (A) Prime Minister
- (B) Cabinet Minister
- (C) Deputy Minister
- (D) Minister of State

42. Which one of the following is *not* included in Panchayati Raj Institutions ?

- (A) Gram Panchayat
- (B) Panchayat Samiti
- (C) Zilla Parishad
- (D) Cantonment Board

41. खालीलपैकी कोणते मंत्रालयाचा स्वतंत्र अधिभार नाही ?

- (A) पंतप्रधान
- (B) कॅबिनेट मंत्री
- (C) उपमंत्री
- (D) राज्यमंत्री

42. निम्नलिखितांपैकी कोणाचा पंचायतीराज संस्थेत समावेश होत नाही ?

- (A) ग्राम पंचायत
- (B) पंचायत समिती
- (C) जिल्हा परिषद
- (D) छावनी मंडळ

43. Assertion (A), Reason (R) :

Assertion (A) : The Office of the Collector is losing its importance in modern times.

Reason (R) : Representatives have direct access to the Head of the State.

Answer the question by using the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true and (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

43. विधान (A) आणि कारण (R) :

विधान (A) : आधुनिक काळात जिल्हाधिकारी कार्यालयाचे महत्त्व कमी होत आहे.

कारण (R) : प्रतिनिधींना प्रत्येक राज्यप्रमुखाकडे सरळ प्रवेश असल्यामुळे.

खालील संकेतांकडून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत, परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

44. The most prevalent pattern of relationship between the executive agency and the Secretariat
- (A) Integrated
(B) Link Officer
(C) Coordinated
(D) Generalist-Specialist Dichotomy
45. Which of the following is the reason for Social Sciences not being a pure science ?
- (A) Good Investigation
(B) Inability to predict accurately
(C) Store of systematic knowledge
(D) Casualty
46. Questionnaire is a source of :
- (A) Direct Primary
(B) Indirect Primary
(C) Secondary
(D) Documentary
44. कार्यकारी अभिकरणे आणि सचिवालयातील संबंधांचे प्रचलित प्रारूप कोणते ?
- (A) एकात्मिक
(B) लिंक ऑफीसर
(C) समन्वयन
(D) सामान्यज्ञ आणि विशेषज्ञ द्विभाग
45. सामाजिक विज्ञान हे शुद्ध विज्ञान नाही याला खालील प्रमाणे कोणते कारण आहेत ?
- (A) चांगली तपासणी
(B) विनचूकपणे भाकित करणे याला असमर्थता
(C) पद्धतशीर ज्ञानाचा साठा
(D) सहजगत्यात्मकता
46. प्रश्नावली ही ..... स्रोत आहे.
- (A) प्रत्यक्ष प्राथमिक
(B) अप्रत्यक्ष प्राथमिक
(C) दुय्यम
(D) लेखी दस्तावेज

47. Structured interviews are :

- (A) Specific
- (B) Adjustable
- (C) Informal
- (D) Flexible

48. The case studies are types of :

- (A) Survey study
- (B) Interrelationship studies
- (C) Casual studies
- (D) Comparative studies

49. A homogeneous group when classified into heterogeneous unit, the sampling is :

- (A) Purposive
- (B) Cluster
- (C) Stratified
- (D) Convenience

50. Ministry of Welfare was redesignated as Ministry of Social Justice and Empowerment in :

- (A) 1985
- (B) 1998
- (C) 2001
- (D) 2004

47. रचनात्मक मुलाखत ..... असतात.

- (A) निश्चित
- (B) तडजोडयुक्त
- (C) अनौपचारिक
- (D) लवचीक

48. व्यष्टीअध्ययन हे एक प्रकार चे :

- (A) सर्वेक्षण आहे
- (B) आंतरसंबंधीय अध्ययन होय
- (C) सहजता आहे
- (D) तुलनात्मक अध्ययन होय

49. एकजीनसी समूहाचे वर्गीकरण विरोधी गटात केल्यास नमुना निवड पद्धतीचा खालील प्रकार असतो.

- (A) सहेतुक
- (B) समुह
- (C) स्तरीकृत
- (D) सोयीचा

50. कल्याण मंत्रालयाचे सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरणाचे मंत्रालय असे पुनर्नामांकन कोणत्या साली करण्यात आले ?

- (A) 1985
- (B) 1998
- (C) 2001
- (D) 2004

MAY - 21216/II—D

ROUGH WORK